

Cyngor Bro Morgannwg

Hunanasesiad Blynnyddol 2024-25

Crynodeb

Beth yw'r Hunanasesiad Blynyddol?

flwyddyn ddiwethaf wrth gyflawni ein hymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol ar gyfer y cyfnod.

Wrth adolygu ein perfformiad yn y gorffennol bob blwyddyn, mae Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn ei gwneud yn ofynnol i ni wneud tri dyfarniad ar:

- Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio?
- Pa mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio'i adnoddau?
- Pa mor effeithiol yw llywodraethiant y Cyngor?

Rydym yn gwneud hyn drwy adolygu ystod eang o wybodaeth i gefnogi ein dyfarniadau. Mae'r rhain wedyn yn destun her fewnol a phroses gymedroli, ac yna ymgynghoriad gyda thrigolion a phartneriaid i synhwyro gwirio barn a meysydd ffocws yn y dyfodol. Bydd hyn yn helpu i sicrhau bod cynlluniau'r Cyngor yn y dyfodol yn parhau i ymateb i'r pethau sydd bwysicaf i drigolion Bro Morgannwg.

Hoffem glywed eich barn ar gynnwys yr adroddiad hwn. Cliciwch ar y [ddolen](#) i anfon eich sylwadau.

Ein cynnydd yn erbyn meysydd ffocws Hunanasesu y llynedd.

- Parhau i gefnogi'r anghenion cynyddol ynghylch Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) ac Iechyd Cymdeithasol, Emosiynol a Meddyliol (SEMH) drwy ddull ysgol gyfan.
- Fe wnaethom gymryd drosodd Tŷ Cadoxton ac Y Daith, yr hen uned cyfeirio disgyblion a chaffael 7 cyn eiddo hawl i brynu a 10 uned o lety dros dro person sengl yn y Barri a fydd yn cynyddu opsiynau tai fforddiadwy ymhellach.
- Lleihau ein dibyniaeth ar lety dros dro mewn gwesty i bobl ddigartref (180 o'i gymharu â 767 y llynedd) ac ni chafodd unrhyw deuluoedd â phlant eu cartrefu mewn llety Gwely a Brecwast.
- Cyhoeddi Cynllun Rheoli Carbon 2024–2030 newydd i leihau'r defnydd o ynni ac allyriadau.
- Ail-lansiodd Hwb Prosiect Zero i hyrwyddo teithio gwyrddach, gweithredu cymunedol a lleihau allyriadau a lansio porth staff Project Zero.
- Mae nodau lleihau carbon wedi'u hymgorffori ym mhob gweithgaredd caffael, gyda phwysau ychwanegol yn cael eu rhoi i atebion carbon isel ar gyfer contractau effaith uchel.
- Rhagori ar ein targed cyfradd ailgylchu o 71% gyda pherfformiad o 71.73% a threialu treial lleihau plastig untro yn Nwyrain y Fro fel rhan o'r ymdrechion i wella'r perfformiad hwn
- Cynyddu cyfran y cerbydau dim allyriadau yn fflyd y Cyngor i 10.97%, i fyny o 6.8% y llynedd.
- Parhau i gyflawni'r Strategaeth Pobl, a arweiniodd holl waith cysylltiedig â phobl ar draws y Cyngor, gan gynnwys cynllunio'r gweithlu a datblygu Strategaeth Recriwtio a Chadw i fynd i'r afael â heriau staffio.
- Parhau i gyflwyno ein Rhaglen Cymunedau sy'n Gyfeillgar i Ddementia, gan sicrhau bod cymorth wedi'i deilwra ar gael i'r rhai sy'n byw gyda dementia. Hefyd, archwilio a hwyluso atebion a arweinir gan y gymuned, cryfhau cysylltiadau cymdeithasol i leihau unigedd a hyrwyddo gwytnwch.
- Gweithio gyda phartneriaid i hyrwyddo modelau gofal cymunedol, ac i leihau unrhyw amser diangen a dreulir yn yr ysbyty yn unol â Safon Eiddilwch Llywodraeth Cymru.
- Ehangu ac ehangu mynediad i weithgareddau celfyddydol a diwylliannol cyhoeddus, sydd wedi galluogi Pafiliwn y Pier a'r Oriel Gelf Ganolog i gynhyrchu incwm ychwanegol a fydd yn cael ei fuddsoddi mewn cefnogi datblygiadau gwasanaeth yn y dyfodol.

Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio?

Yn gyffredinol, mae'r Cyngor yn barnu bod ei berfformiad yn **DDA**.

Sut daethom i'r dyfarniad hwn?

Mae Adolygiad Perfformiad Diwedd Blwyddyn y Cyngor yn erbyn ei Ymrwymadau ADP yn 'Dda'

Mae adolygiadau perfformiad rheolaidd drwy gydol y flwyddyn yn dangos bod y Cyngor, ar ddiwedd 2024/25, wedi cyflawni 85.3% o'i ymrwymadau a thargedau perfformiad cysylltiedig yn y Cynllun Cyflawni Blynyddol. Rydym hefyd yn cymharu'n dda ag awdurdodau lleol eraill mewn ystod o ddangosyddion gwasanaeth. Fodd bynnag, wrth adolygu ein perfformiad yn gyffredinol, rydym yn cydnabod bod meysydd lle gallem wneud yn well ac mae'r rhain yn parhau i fod yn feysydd ffocws yn 2025/26. Canfu panel annibynnol o aseswyr fod y Cyngor yn perfformio'n dda ac nad oes ganddo unrhyw feysydd pryder mawr.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn ystod 2024-25:

Amcan Llesiant 1

- Gwnaethom greu Vale 2030 ein cynllun corfforaethol newydd trwy siarad â thrigolion, defnyddio data, a gweithio gyda phartneriaid. Mae'n gosod nodau clir a chyfeiriad newydd ar gyfer y dyfodol.
- Rydym wedi newid sut rydym yn cynllunio ein cyllideb i ganolbwyntio mwy ar arbed arian drwy wella gwasanaethau, ac rydym wedi dechrau rhaglen drawsnewid fawr i'n helpu i reoli ein harian yn well a chadw gwasanaethau'n rhedeg yn y tymor hir.
- Ymdriniwyd â dros filiwn o ymholiadau ar-lein, gan wneud gwasanaethau'n gyflymach ac yn haws i breswylwyr.
- Enwyd y Cyngor yn un o'r 100 Cyflogwr Cynhwysol Gorau yn 2024 a llwyddodd i ennill gwobrau am gydraddoldeb hiliol a hyder anabledd.
- Cynhaliodd Asesiad Perfformiad Panel (asesiad annibynnol o sut mae'r cyngor yn perfformio) a arweiniodd at set o argymhellion defnyddiol ac adborth cadarnhaol iawn am sut mae'r Cyngor yn cael ei redeg

Amcan Llesiant 2

- Cyflawnwyd dros £14 miliwn mewn prosiectau Cronfa Ffyniant a Rennir gan gynnwys gwelliannau i barciau lleol, canolfannau cymunedol, llyfrgelloedd a mannau busnes.
- Ymgysylltodd 2,250+ o bobl drwy'r Prosiect Creu Lleoedd i lunio cynlluniau tref yn y Barri, Penarth, y Bont-faen a Llanilltud Fawr.
- Denwyd £55 miliwn mewn buddsoddiad gan y llywodraeth ar gyfer adfywio a chymorth busnes, gan gynnwys £20 miliwn i'r Barri a £19.5 miliwn ar gyfer prosiect glannau y Barri.
- Adeiladu cartrefi preswyl lleol newydd ar gyfer plant mewn gofal a lleihau'r amser cyfartalog i drefnu gofal cartref o 22 diwrnod i 3 diwrnod.
- Llwyddodd ysgolion i gyrraedd y perfformiad gorau yng Nghymru ar lefel TGAU a Safon Uwch ac roedd presenoldeb wedi gwella.
- Llai o ddefnydd o lety gwesty ar gyfer digartrefedd o 767 i 180 o bobl. Nid oedd unrhyw deuluoedd â phlant yn cael eu cartrefu mewn llety Gwely a Brecwast.

Pa mor dda mae'r Cyngor yn perfformio?

Yn gyffredinol, mae'r Cyngor yn barnu bod ei berfformiad yn DDA.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn ystod 2024-25:

Amcan Llesiant 3

- Ansawdd gofal uwch drwy hyfforddiant staff, offer digidol a phartneriaethau cryfach gyda sefydliadau cymunedol. Canolbwyntio'n barhaus ar helpu pobl i dderbyn gofal yn eu cymunedau.
- Lansio'r Fforwm Adran 16 i gefnogi mentrau cymdeithasol a gwasanaethau gofal cymdeithasol ar y cyd. Helpu i ddarparu gwasanaethau ataliol mwy cynaliadwy drwy gydweithio ar draws sectorau.
- Cefnogodd canolfannau hamdden dros 35,000 o gyfranogwyr, gan gynhyrchu £5.28 miliwn mewn gwerth cymdeithasol – cynnydd o 16.5% ers y llynedd.
- Cyflawnwyd £1 miliwn mewn arbedion gofal iechyd drwy ffyrdd egniïol o fyw.
- Cefnogodd Tenantiaid Tai Cyngor i arbed dros £213,000 gyda 220 o dalebau tanwydd gwerth bron i £9,000 yn cael eu rhoi i gefnogi tenantiaid tai mewn angen.
- Adeiladwyd 73 o dai Cyngor newydd yn y Barri yn 2024/25, gan gynnwys cartrefi hygyrch newydd.
- Cyflawnodd y Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir flwyddyn lwyddiannus arall yn 2024/25 gyda safonau hylendid a diogelwch bwyd yn cael eu dychwelyd i lefelau uchel cyn COVID.

Amcan Llesiant 4

- Ailgylchu 71.73% o wastraff cartref, gan guro'r targed cenedlaethol o 70%. Cynyddu incwm o wasanaethau ailgylchu a gwastraff masnachol i £1.26 miliwn.
- £3.8 miliwn mewn cronfeydd Adran 106 a ddefnyddir i wella trafnidiaeth gyhoeddus, beicio, llwybrau cerdded, lleoedd ysgol, mannau gwyrdd a chelf gyhoeddus.
- Mae £3.76 miliwn o gyllid Llywodraeth Cymru yn cefnogi prosiectau fel loceri beiciau Brompton, mynediad mwy diogel i gerddwyr yn y Barri a Sili, a 155 o leoedd parcio beic/sgwteri newydd mewn ysgolion a mannau cyhoeddus.
- Trosglwyddo asedau cymunedol wedi'u cwblhau gan gynnwys Clwb Athletau Penarth, Hen Benarthiaid, Pafiliwn y Wig, meysydd parcio Llanilltud Fawr a thoiledau cyhoeddus i sicrhau eu dyfodol.

Pa mor dda mae'r Cyngor yn defnyddio'i adnoddau?

Yn gyffredinol, mae'r Cyngor yn barnu bod ei ddefnydd o adnoddau yn DDA.

Sut daethom i'r dyfarniad hwn?

Asesiad Perfformiad Panel Wedi dod i'r casgliad bod Defnydd y Cyngor o Adnoddau'r Cyngor yn Effeithiol ac Effeithlon

Canfu panel annibynnol o aseswyr fod Cyngor Bro Morgannwg yn defnyddio ei adnoddau yn effeithiol ac yn effeithlon yng nghyd-destun lefelau uchel o alw am wasanaethau a phwysau ariannol.

Mae Hunanasesiadau'r Gyfarwyddiaeth Gyfun yn Graddio Defnydd y Cyngor o Adnoddau'n 'Dda'

Adolygodd adrannau'r Cyngor yn unigol pa mor dda yr ydym wedi defnyddio ein pobl, asedau ffisegol a digidol, cyllid, a pherfformiad, rheoli risg a mewnwediadau ymgysylltu i ddarparu gwasanaeth. Mae'r hunanasesiadau hyn wedi cael eu herio gan gymheiriaid mewnol a phanel o aelodau etholedig ac uwch swyddogion am degwch a chywirdeb.

Gwella Lles Staff a Gweithleoedd Cefnogol

Rydym wedi gwella lefelau salwch staff, cyfraddau pobl sy'n gadael y sefydliad, amrywiaeth, a'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau. Enwyd y Cyngor yn un o 100 Cyflogwr Gorau Stonewall am y tro cyntaf. Rydym yn diweddarau polisiau allweddol gan gynnwys Recriwtio, Gweithio Hybrid, a Absenoldeb Arbennig i gefnogi gweithlu'r dyfodol. Mae'r rhan fwyaf o staff yn teimlo'n gadarnhaol am weithio yma gyda 75.4% yn ei argymhell fel gweithle ond mae angen gwaith ar rai meysydd o hyd. Mae barn staff yn helpu i lunio ein Strategaeth Pobl newydd.

Rheolaeth Ariannol Gadarn a Chaffael Doethach

Er gwaethaf cyllidebau tynn, arhosodd y Cyngor yn sefydlog yn ariannol ac yn cael ei reoli'n dda. Gyda Deddf Caffael 2023, rydym wedi gwella sut rydym yn prynu nwyddau a gwasanaethau, gan weithio'n agos gyda thimau Ardal a'r Cyngor i sicrhau gwerth am arian. Fodd bynnag, mae ysgolion yn wynebu diffygion cynyddol ac mae'r galw am ofal cymdeithasol plant wedi cynyddu'n sylweddol sy'n cyflwyno heriau ar gyfer y dyfodol. Mae mwy i'w wneud i leihau carbon yn ein ffordd o brynu a rheoli gwasanaethau.

Rheoli Asedau yn Effeithiol

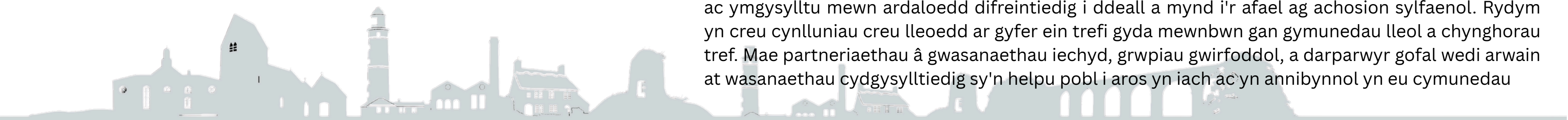
Rydym yn parhau i reoli ein hasedau ffisegol a digidol yn dda, ond mae'n mynd yn anoddach oherwydd adnoddau cyfyngedig. Mae cynnal a chadw ffyrdd wedi derbyn mwy o gyllid ac mae cartrefi newydd yn cael eu hadeiladu i safonau adeiladu uchel. Cwblhawyd sawl prosiect digidol yn ystod y flwyddyn i wneud gwasanaethau'n well ac yn fwy effeithlon.

Ymgysylltu'n Well â Phreswylwyr

Derbyniodd ein harolwg mwyaf erioed, Let's Talk About Life in the Vale, dros 4,000 o ymatebion a helpodd i siapio'r Fro 2030. Buom yn gweithio'n uniongyrchol gydag ysgolion a gwasanaethau ieuenctid i ddeall barn pobl ifanc yn well.

Partneriaethau Cryfach

Drwy weithio'n well gyda'r trydydd sector ac eraill, rydym wedi cyflawni mwy ar gyfer cymunedau. Rydym wedi gweithio gyda phartneriaid i fynd i'r afael â thlodi drwy gymorth bwyd, cyngor ariannol, ac ymgysylltu mewn ardaloedd difreintiedig i ddeall a mynd i'r afael ag achosion sylfaenol. Rydym yn creu cynlluniau creu lleoedd ar gyfer ein trefi gyda mewnbwn gan gymunedau lleol a chynghorau tref. Mae partneriaethau â gwasanaethau ieuchyd, grwpiau gwirfoddol, a darparwyr gofal wedi arwain at wasanaethau cydgysylltiedig sy'n helpu pobl i aros yn iach ac yn annibynnol yn eu cymunedau

Pa mor effeithiol yw llywodraethiant y Cyngor?

Yn gyffredinol, mae'r Cyngor yn barnu bod llywodraethu yn **DDA**.

Sut daethom i'r dyfarniad hwn?

Asesiad Perfformiad Panel Graddiodd Llywodraethu fel Cryf, Ond Mae Lle i Wella o Hyd.

Canfu panel annibynnol o aseswyr fod gan Gyngor Bro Morgannwg systemau da ar waith ar gyfer gwneud penderfyniadau ac atebolrwydd, gyda rhai meysydd i ddatblygu ymhellach. Rydym eisoes yn gwneud gwelliannau yn seiliedig ar eu hadborth

Llywodraethu Graddiwyd fel Addas i'r Pwrpas

Roedd Datganiad Llywodraethu Blynyddol Drafft 2024/25 yn nodi bod ein systemau yn “Rhesymol Sicr,” sy'n golygu eu bod yn gweithio'n dda ac yn cwrdd â'r disgwyliadau.

Archwiliad Mewnol yn Rhoi Adborth Cadarnhaol

Cadarnhaodd ein harchwilwyr mewnol fod y rhan fwyaf o reolaethau a phrosesau'n gweithio'n effeithiol. Cafodd 94% o'r archwiliadau eu graddio fel rhai â sicrwydd “sylweddol” neu “resymol”. Dim ond 3 oedd yn “gyfyngedig,” ac nid oedd yr un “dim sicrwydd.”

Mae Rheolaeth Ariannol yn Gadarn

Mae'r Cyngor yn bodloni bron pob un o safonau Cod Rheoli Ariannol CIPFA. Mae cynllun gweithredu ar waith i wella'r un ardal rannol.

Adborth Rheoleiddwyr a Ddefnyddir i Gyrru Newid

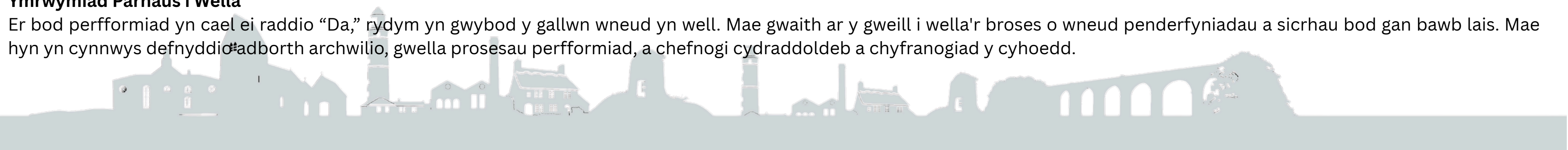
Gwnaeth archwilwyr allanol argymhellion yn seiliedig ar adolygiadau lleol a chenedlaethol. Rydym yn olrhain ein cynnydd ac yn diweddarau grwpiau allweddol yn rheolaidd. Hyd yn hyn, mae 65% o'r camau gweithredu wedi'u marcio fel rhai sydd wedi'u cwblhau ac ar y trywydd iawn.

Mae Risgiau yn cael eu Rheoli'n Dda

Mae archwiliadau mewnol yn dangos bod ein hymagwedd at risg yn gadarn. Rydym wedi diweddarau ein Strategaeth Rheoli Risg ac mae gennym oruchwyliaeth gref ar waith i reoli materion mawr.

Ymrwymiad Parhaus i Wella

Er bod perfformiad yn cael ei raddio “Da,” rydym yn gwybod y gallwn wneud yn well. Mae gwaith ar y gweill i wella'r broses o wneud penderfyniadau a sicrhau bod gan bawb lais. Mae hyn yn cynnwys defnyddio adborth archwilio, gwella prosesau perfformiad, a chefnogi cydraddoldeb a chyfranogiad y cyhoedd.

Ein Meysydd Ffocws yn y Dyfodol:

Rheoli Cyllid

- Byddwn yn parhau i gydbwyso cyllidebau dydd i ddydd (refeniw) a chyllidebau tymor hir (cyfalaf), tra'n cefnogi gwasanaethau hanfodol fel gofal cymdeithasol ac addysg.
- Byddwn yn cyflwyno cynllun ariannu tair blynedd ar gyfer y Gwasanaethau Rheoliadol a Rennir i ddarparu mwy o sefydlogrwydd ariannol.
- Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i gyflawni prosiectau mawr fel y Gronfa Lefelu a Chronfa Ffyniant a Rennir.
- Byddwn yn ymgorffori ffyrdd newydd o brynu a rheoli gwasanaethau er mwyn bodloni rheolau newydd o dan Ddeddf Caffael 2023 a lleihau carbon yn ein cadwyni cyflenwi.
- Byddwn yn datblygu ein Rhaglen Ail-lunio ymhellach i helpu i gynllunio ac arbed arian dros y tymor canolig i'r tymor hir.
- Byddwn yn bwrw ymlaen â chynlluniau i dalu am y gost lawn o redeg gwasanaethau fel llyfrgelloedd ac addysg oedolion heb gyfyngu ar fynediad i breswylwyr.
- Byddwn yn archwilio ffyrdd amgen o redeg gwasanaethau gyda chymunedau lleol, Cynghorau Tref a Chymuned, a'r sector gwirfoddol.

Cefnogi Ysgolion a Dysgwyr

- Byddwn yn gweithio gydag ysgolion i greu model gwella ysgolion cynaliadwy a gwydn.
- Byddwn yn cynyddu ymdrechion i wella presenoldeb yn yr ysgol a lleihau gwaharddiadau gan ddefnyddio strategaethau profedig.
- Byddwn yn helpu ysgolion i feithrin y sgiliau a'r hyder sydd eu hangen i gefnogi myfyrwyr ag anghenion cymdeithasol, emosiynol ac iechyd meddwl.

Cynllunio a Gwaith Seiliedig ar Le

- Byddwn yn darparu Cynllun Datblygu Lleol Newydd ac yn ymgynghori'n eang, gyda'r nod o gyhoeddi cynllun drafft erbyn diwedd 2025.
- Byddwn yn datblygu Strategaeth Rheoli Tir 10 mlynedd i wella mannau gwyrdd lleol, gan weithio gyda gwirfoddolwyr i feithrin balchder cymunedol.
- Byddwn yn gweithio gyda CADW (gwasanaeth amgylchedd hanesyddol Llywodraeth Cymru) a phartneriaid eraill i adfer adeiladau rhestredig a sicrhau bod eiddo gwag yn cael eu defnyddio unwaith eto.

- Byddwn yn ymgorffori egwyddorion creu lleoedd yn ein holl waith i greu cymdogaethau sy'n diwallu anghenion preswylwyr nawr ac yn y dyfodol.

Cefnogi Pobl

- Byddwn yn arwain ymdrechion i ddarparu mwy o gartrefi i fynd i'r afael â phwysau tai a digartrefedd.
- Byddwn yn parhau i wella gofal drwy ganolbwyntio ar atal, gwell mynediad digidol, a phartneriaethau lleol cryfach.
- Byddwn yn defnyddio offer digidol i wneud gwasanaethau'n gyflymach, yn haws eu cyrchu, ac yn fwy agored, gyda diweddariadau amser real a chyfleoedd i bobl roi adborth.

Pobl a'r Gweithlu

- Byddwn yn cryfhau'r gwaith o gynllunio'r gweithlu ac yn sefydlu staffio cynaliadwy i gefnogi newidiadau mawr ar draws y Cyngor.
- Byddwn yn diweddarau ein Strategaeth Pobl i gefnogi lles staff yn well a chryfhau prosesau sy'n helpu rheolwyr a thimau i gydweithio'n dda i gyflawni ein hymrwymadau yn y Fro 2030.
- Byddwn yn parhau i weithio i ddatrys heriau recriwtio a chadw mewn gwasanaethau allweddol fel Gwasanaethau Cymdeithasol, yr Amgylchedd a Thai, a Lle.

Cyfathrebu a Mewnwelediad

- Byddwn yn gwella sut rydym yn cyfathrebu â chymunedau am yr heriau rydym yn eu hwynebu ac yn gweithio gyda'n gilydd i gyd-greu atebion.
- Byddwn yn sicrhau bod gweithgareddau ymgysylltu yn cynnwys pob llais, yn enwedig grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, ac yn defnyddio'r mewnwelediad hwn i arwain ein gwaith.
- Byddwn yn gwella sut rydym yn mesur ac yn adrodd ar berfformiad, gan gynnwys pa mor dda yr ydym yn cyflawni Bro 2030 gyda'n partneriaid.
- Byddwn yn parhau i feithrin ein gallu i ddefnyddio data i lywio penderfyniadau a gwella gwasanaethau.